

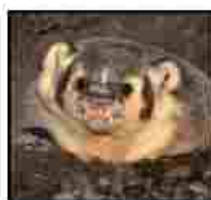
Ενημερωτικό φυλλάδιο για τη Λύσσα

Τι είναι η Λύσσα;

Η λύσσα είναι Ιογενής Ζωοανθρωπονόσος. Προκαλεί αιφνίδια και ταχέως επιδεινούμενη εγκεφαλίτιδα. Είναι **Νόσημα Υποχρεωτικής δήλωσης** και σχεδόν **100% θανατηφόρα**, εκτός αν δοθεί άμεσα η κατάλληλη θεραπεία.

Ποια είδη προσβάλλει;

Η Λύσσα προσβάλλει σχεδόν **όλα τα θηλαστικά**, άγρια και κατοικίδια όπως: αλεπούδες, λύκους, κουνάβια, ρακούν, νυχτερίδες, σκύλους, γάτες, βοσειδή, αιγοπρόβατα, άλογα κ.ά. **συμπεριλαμβανομένου και του ανθρώπου.**

Πως μεταδίδεται;

Ο ιός μεταδίδεται στον άνθρωπο μέσω του **σάλιου μολυσμένου ζώου**. Αυτό μπορεί να συμβεί με (3) κυρίως τρόπους:

1. Μέσω δήγματος (δαγκώματος) ή εκδοράς (γρατζουνιάς).
2. Μετά από γλείψιμο του ζώου σε δέρμα, που έχει πληγή, κόψιμο, τραύμα ή γδάρσιμο.
3. Μέσω επαφής του σάλιου με τους βλενογόνους (μάτια, μύτη, στόμα) του ανθρώπου.

Υπάρχει περίπτωση αερογενούς μετάδοσης σε σπηλιές από ούρα μολυσμένων νυχτερίδων.

Τι συμπτώματα παρουσιάζουν τα ζώα;

Στους σκύλους εμφανίζεται με δυο μορφές, τη μανιακή και την καταθλιπτική.

Μανιακή μορφή

- Αλλαγή της συμπεριφοράς του ζώου (κρύβεται σε σκιερά μέρη, παρουσιάζει νευρικότητα, περιφέρεται ανήσυχο χωρίς συγκεκριμένο σκοπό).
- Τα αντανάκλαστικά του αυξάνονται και τρομάζει με το παραμικρό.
- Το ζώο είναι ανόρεχτο και παρουσιάζει ερεθισμό στο σημείο που δαγκώθηκε (συνήθως το δαγκώνει).
- Παρατηρείται ελαφρά αύξηση της θερμοκρασίας του σώματος.
- Στις επόμενες 24-72 ώρες αυξάνονται σημαντικά τα συμπτώματα του φόβου και της ανησυχίας.
- Το ζώο γίνεται πολύ επιθετικό και δαγκώνει στην κυριολεξία ότι βρεθεί μπροστά του.
- Παρατηρείται έντονη σιελόρροια με αδυναμία κατάποσης λόγω σπασμού των μυών της κατάποσης.
- Βραχνό και τραχύ ουρλιαχτό λόγω της παράλυσης των φωνητικών χορδών.
- Στη συνέχεια ακολουθεί μια φάση γενικευμένων σπασμών, μυϊκής αταξίας και παράλυσης του σώματος και των άκρων που συνοδεύεται με το θάνατο του ζώου.

Καταθλιπτική μορφή

- Η περίοδος της υπερδιέγερσης είτε είναι πολύ βραχεία ή δεν εμφανίζεται καθόλου.
- Παρατηρείται έντονη σιελόρροια με αδυναμία κατάποσης λόγω σπασμού των μυών της κατάποσης.
- Πολλοί ιδιοκτήτες πιστεύουν ότι ο σκύλος τους κατάπιε κάποιο κόκαλο και προσπαθούν να το βγάλουν για να βοηθήσουν το ζώο, εκθέτοντας έτσι τον εαυτό τους στη μόλυνση.
- Η νόσος συνεχίζεται με παράλυση των άκρων, γενικευμένη παράλυση και θάνατο.
- Η διάρκεια της νόσου κυμαίνεται από 1 έως 11 ημέρες.

Γάτες

- Στη γάτα η νόσος εκδηλώνεται **πάντα με τη μανιακή μορφή.**

Παραγωγικά ζώα

- Η νόσος εμφανίζεται κυρίως με την **παραλυτική μορφή** (απομάκρυνση από το κοπάδι, διεσταλμένες κόρες και ανορθωμένο τρίχωμα, ασυντόνιστες κινήσεις των οπίσθιων άκρων, καταρροή του ρινικού βλεννογόνου και δακρύρροια).
- Οι κρίσεις επιθετικότητας είναι σπάνιες.
- Στη φάση διέγερσης παρατηρείται μυϊκός τρόμος, ανησυχία, ερεθισμός στο σημείο που δαγκώθηκε, δυσκολία στην κατάποση, αναστολή μηρυκασμού. Στο τελικό στάδιο το ζώο πέφτει στο έδαφος, χωρίς να μπορεί να ξανασηκωθεί και πεθαίνει.

Ζώα της άγριας πανίδας

Στην αλεπού, αλλά και στα άλλα ζώα της άγριας πανίδας παρατηρείται αλλαγή συμπεριφοράς και συνηθειών (π.χ. η αλεπού περιφέρεται κατά τη διάρκεια της ημέρας ή ενδέχεται να χάνει το φυσικό φόβο για τον άνθρωπο)

Για το λόγο αυτό κάθε αλεπού ή ζώο της άγριας πανίδας που θα επιτεθεί και θα δαγκώσει κάποιο κατοικίδιο ζώο ή άνθρωπο, πρέπει να θεωρείται εν δυνάμει μολυσμένο.

Είναι ο Ιός της Λύσσας ανθεκτικός;

Ο Ιός της Λύσσας διατηρείται στους 0°C για 1 μήνα και καταστρέφεται σε θερμοκρασία 60°C σε 30 λεπτά και 50 °C σε 1 ώρα.

Είναι ιδιαίτερα ευαίσθητος σε διάφορες ουσίες όπως:

- Ενώσεις ιωδίου 5-7% (π.χ. ιώδιο)
- Ενεργό χλώριο (π.χ. χλωρίνη 10%)

Ο Ιός της Λύσσας διατηρείται στο πτώμα για 7-8 ημέρες.

Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που εμπλέκεται με τη διαχείριση ζώντων ζώων είναι υποχρεωμένο να κοινοποιεί άμεσα στις επίσημες αρμόδιες τοπικές κτηνιατρικές αρχές κάθε περίπτωση υποψίας περιστατικού λύσσας σε ζώο της άγριας πανίδας ή σε κατοικίδιο ζώο, προκειμένου να εφαρμοσθούν άμεσα όλες οι απαραίτητες διαδικασίες για την περαιτέρω εξέταση και διερεύνηση των άρρωστων ή ύποπτων ζώων.

ΟΔΗΓΙΕΣ

- Για τη δημιουργία βιολογικού φραγμού κατά της λύσσας και την αποτελεσματικότερη προστασία της Δημόσιας Υγείας επιβάλλεται η διασφάλιση του προληπτικού αντιλυσσικού εμβολιασμού όλων των σκύλων και γατών ηλικίας άνω των τριών μηνών συμπεριλαμβανομένων των ποιμενικών, κυνηγετικών και αδέσποτων.
- Λήψη των κατάλληλων μέτρων, ώστε να μην εξέρχεται ελεύθερα ο σκύλος από το χώρο της ιδιοκτησίας και να εισέρχεται σε χώρους άλλων ιδιοκτησιών ή σε κοινόχρηστους χώρους.
- Αποφυγή επαφής με άγρια ζώα και ζώα που περιφέρονται ελεύθερα (αδέσποτα), ακόμη και αν φαίνονται φιλικά.
- Επιβάλλεται η καταγραφή και σήμανση των σκύλων και γατών (ειδικότερα για τους ποιμενικούς σκύλους επιβάλλεται μόνο η καταγραφή τους) από τους ιδιώτες κτηνιάτρους.

Άμεση αντιμετώπιση τραύματος από δάγμα ζώου ύποπτου για λύσσα (πρώτες βοήθειες)

- Πλύση του τραύματος με άφθονο σαπούνι και νερό υπό μεγάλη πίεση ή μόνο νερό για τουλάχιστον 15 λεπτά (η διαδικασία αυτή συνιστάται για όλες τις πληγές από δαγκώματα, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που δεν έχουν σχέση με πιθανή μόλυνση από λύσσα).
- Χρησιμοποιείται αιθανόλη 70% (οινόπνευμα) ή διάλυμα ιωδίου
- Αναζήτηση άμεσα ιατρικής βοήθειας.